

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

881

Vragen van de leden **Van Toorenburg** en **Van Helvert** (beiden CDA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het niet voorwaardelijk kunnen opleggen van een strafbeschikking door het Openbaar Ministerie* (ingezonden 7 november 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 27 december 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 659.

Vraag 1

Kunt u de ratio weergeven van de keuze zoals gemaakt in de Wet OM-afdoening (2006) om een bestuurlijke boete niet (deels) voorwaardelijk te kunnen opleggen?¹

Antwoord 1

Met de Wet OM-afdoening kan de officier van justitie straffen en maatregelen opleggen (artikel 257a, tweede lid, Sv). Daarnaast heeft de Wet OM-afdoening het onder andere mogelijk gemaakt voor de officier van justitie om in een strafbeschikking diverse aanwijzingen te geven. In de in artikel 257a, derde lid, Sv genoemde aanwijzingen is voortgebouwd op de voorwaarden die aan de transactie kunnen worden verbonden. De term «aanwijzingen» is gebruikt omdat deze beter past bij de strafbeschikking dan «voorwaarden». In een strafbeschikking worden immers niet, zoals bij de transactie, voorwaarden ter voorkoming van strafvervolgung gesteld, maar worden sancties opgelegd (Kamerstuk 29 849, nr. 3, p. 24). In het geval de tenuitvoerlegging niet slaagt doordat de bestrafte zich niet aan de gegeven aanwijzing houdt, kan de strafzaak aan de rechter worden voorgelegd. Bij het opstellen van de regeling van de strafbeschikking is – vanwege het werken met aanwijzingen – niet overwogen te voorzien in oplegging van straffen die onder voorwaarden niet ten uitvoer worden gelegd. Dit vraagstuk wordt meegenomen in de lopende evaluatie naar de Wet OM afdoening. Hier ga ik in het antwoord op de vragen 4, 5, 6 verder op in.

¹ Aanwijzing OM-strafbeschikking, <http://wetten.overheid.nl/BWBR0036485/2015-04-01>

Vraag 2 en 3

Herkent u de uitwerking in de rechtspraak dat vanwege de veronderstelde noodzakelijkheid van de rijbevoegdheid van de overtreder voor diens dagelijkse werkzaamheden, nogal eens besloten wordt geen ontzegging van de rijbevoegdheid op te leggen maar enkel een geldboete en dat deze geldboete dan vervolgens hoger uitvalt in de strafbeschikking om het niet-opleggen van ontzegging van de rijbevoegdheid, enigszins te compenseren?

Hoe wenselijk acht u een dergelijke keuze, ook gelet op geldende richtlijnen van het OM inzake snelheidsovertredingen, rijden onder invloed en/of tijdens een rijverbod?

Antwoord 2 en 3

Het Openbaar Ministerie kent strafvorderingsrichtlijnen ten aanzien van onder meer rijden onder invloed, rijden tijdens een rijverbod en overschrijding van de maximumsnelheid. Deze zijn normerend en bieden tegelijkertijd de benodigde ruimte om te komen tot een afdoening die gericht is op de bijzondere omstandigheden van de zaak. Bij de uitvaardiging van de strafbeschikking, maar ook bij de formulering van de eis ter terechtzitting, worden deze richtlijnen als uitgangspunt gehanteerd. De officier van justitie maakt een afweging welke sanctie in een concreet geval passend is. Hierbij wordt rekening gehouden met strafverzwarende, maar ook met eventueel aanwezige strafverminderende omstandigheden. Hierbij spelen bijvoorbeeld de draagkracht van verdachte of de impact van het ontzeggen van de rijbevoegdheid op de verdachte een rol. De officier van justitie komt per geval tot een op maat gesneden sanctie. Hij maakt daarbij (telkens) een zorgvuldige afweging van alle belangen. Zoals u weet treed ik niet in de eigenstandige beslissingen van het Openbaar Ministerie bij deze beoordeling en afdoening.

Vraag 4, 5 en 6

Kunt u bij het (parket Centrale Verwerking van het) openbaar ministerie (OM) inventariseren in hoeverre behoefte bestaat om middels een (deels) voorwaardelijke strafbeschikking, meer maatwerk alsmede een effectievere stok te bieden in veelvoorkomende zaakstromen waarbij een (kale) geldboete en/of een ontzegging van de rijbevoegdheid kan worden opgelegd?

Kunt u alle voor- en nadelen schetsen die zouden zijn verbonden aan het (deels) voorwaardelijk opleggen van een strafbeschikking door het OM? Bent u voornemens aan deze behoefte gevolg te geven?

Kunt u aangeven of een dergelijke aanpassing in de processen eenvoudigweg te realiseren valt of dat dit een aparte wetswijziging vereist? Indien dat laatste het geval is, wordt dit vraagstuk ook meegenomen in de lopende evaluatie naar de Wet OM-afdoening? Zo nee, kunt u dit onder de aandacht van de onderzoekers brengen?²

Antwoord 4, 5 en 6

Het Openbaar Ministerie heeft de behoefte geuit om bij strafbeschikking (deels) voorwaardelijke straffen op te kunnen leggen, zodat meer maatwerk middels een strafbeschikking kan worden geleverd en indien een voorwaardelijke straf door de officier van justitie passend wordt gevonden, deze direct kan worden opgelegd (in tegenstelling tot het aanbrengen van een zaak bij de rechter). Dit zou wetswijziging vergen, waarbij onder meer zou moeten worden voorzien in extra procedurele voorzieningen volgens welke de in een onherroepelijke strafbeschikking opgelegde voorwaardelijke straf alsnog in een onvoorwaardelijke straf kan worden omgezet in het geval de verdachte de voorwaarden niet naleeft. Hierbij zou dan ook moeten worden betrokken de aan te wenden rechtsmiddelen tegen zodanige omzettingsbeslissingen. Ik heb de door deze leden gestelde vragen onder de aandacht gebracht van de onderzoekers van de lopende evaluatie naar de Wet OM-afdoening in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. De onderzoekers hebben mij laten weten dat dit vraagstuk reeds is meegenomen in het onderzoek en dat de vraag deel zal uitmaken van de procesevaluatie en van het onderzoek naar mogelijke knelpunten in de praktijk. De uitkomsten

² <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2729-evaluatie-wet-om-afdoening.aspx?cp=44&cs=6778>

van dit onderzoek worden betrokken bij de modernisering van het Wetboek van Strafvordering.